Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
5 päivänä lokakuuta 2016[1]

Asia C-430/15

Secretary of State for Work and Pensions
vastaan
Tolley (edesmenneen Tolleyn puolesta hänen henkilökohtainen edustajansa)

(Ennakkoratkaisupyyntö – Supreme Court of the United Kingdom (Yhdistyneen kuningaskunnan ylin tuomioistuin))

Ennakkoratkaisupyyntö — Siirtotyöläisten sosiaaliturva — Vammaisen elämisavustus (”hoito-osa”) — Asetus (ETY) N:o 1408/71 — 1 artiklan a alakohta — Palkatun työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan käsite — 4 artiklan 1 kohdan a alakohta — Rahallinen sairausetuus — 13 artiklan 2 kohdan f alakohta — Sovellettava laki — 22 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 2 kohta — Etuus, joka voidaan viedä maasta — Ennakkoluvan puuttuminen

I **Johdanto**

1. Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen Tolley oli Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuessaan alkanut saada *Disability Living Allowancen* (vammaisen elämisavustus, jäljempänä DLA) hoito-osaa. Tämä etuus oli myönnetty hänelle toistaiseksi. Viisi vuotta sen jälkeen, kun hän oli muuttanut asuinpaikkansa Espanjaan, Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset epäsivät häneltä oikeuden saada edelleen kyseistä etuutta tästä muutosta lähtien sillä perusteella, että kansallisessa oikeudessa asetettu asumisedellytys ei täyttynyt. Supreme Court of the United Kingdom (Yhdistyneen kuningaskunnan ylin tuomioistuin) pyytää unionin tuomioistuinta määrittämään, onko unionin oikeus esteenä tällaiselle asumisedellytykselle.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

II **Asiaa koskevat oikeussäännöt**

A *Unionin oikeus*

2. Asetus (ETY) N:o 1408/71[2] on korvattu asetuksella (EY) N:o 883/2004,[3] jota sovelletaan 1.5.2010 alkaen. Pääasiaan sovelletaan sen tosiseikkojen tapahtuma-ajan vuoksi[4] kuitenkin edelleen asetusta N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella (EY) N:o 118/97[5] ja muutettuna asetuksella (EY) N:o 1386/2001[6] (jäljempänä asetus N:o 1408/71).

3. Asetuksen N:o 1408/71 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa:

a) ’palkatulla työntekijällä’ ja ’itsenäisellä ammatinharjoittajalla’ tarkoitetaan:

   i) henkilöä, joka on pakollisen tai valinnaisen jatkuvan vakuutuksen perusteella vakuutettu yhden tai useamman palkattujen työntekijöiden tai itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvajärjestelmän taikka virkamiesten erityisjärjestelmän kattaman vakuutustapahtuman varalta;

   ii) henkilöä, joka on pakollisesti vakuutettu yhden tai useamman tässä asetuksessa tarkoitetun sosiaaliturvan alan kattaman vakuutustapahtuman varalta sosiaaliturvajärjestelmässä, joka koskee kaikkia asukkaita tai koko työssäolevaa väestöä, jos tällainen henkilö:

      — voidaan määrittää palkatuksi työntekijäksi tai itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi sen perusteella, kuinka tällainen järjestelmä on hallinnollisesti järjestetty tai rahoitettu, tai

      — jollei tällaista perustetta ole, on vakuutettu joidenkin muiden liitteessä I eriteltyjen vakuutustapahtumien varalta palkattujen työntekijöiden tai itsenäisten ammatinharjoittajien järjestelmässä, tai iii alakohdassa tarkoitetussa järjestelmässä joko pakollisen tai valinnaisen jatkuvan vakuutuksen perusteella, tai jollei kyseisessä jäsenvaltiossa ole sellaista järjestelmää, vastaa liitteessä I olevaa määritelmää;

– –

o) ’toimivaltaisella laitoksella’ tarkoitetaan:

   i) laitosta, jossa se, jonka etua asia koskee, on vakuutettu hakiessaan etuutta;

   ii) laitosta, josta sillä, jonka etua asia koskee, on oikeus tai olisi oikeus etuuksiin, jos hän tai hänen perheenjäsenensä asuisivat sen jäsenvaltion alueella, jossa laitos sijaitsee;

– –

q) ’toimivaltaisella valtiolla’ tarkoitetaan jäsenvaltiota, jonka alueella toimivaltainen laitos sijaitsee;

2 — Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annettu neuvoston asetus (EYVL 1971, L 149, s. 2).

3 — Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EUVL 2004, L 166, s. 1, ja oikaisu EUVL 2004, L 200, s. 1).

4 — Pääasian oikeudenkäynti koskee Tolleyn oikeuksia 6.11.2002 lukien (ks. tämän ratkaisuehdotuksen 20 kohta). Tähän oikeusriitaan sovelletaan näin ollen asetuksen N:o 1408/71 versiota, joka oli tuolloin voimassa.

5 — 2.12.1996 annettu neuvoston asetus (EYVL 1997, L 28, s. 1).

6 — 5.6.2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EYVL 2001, L 187, s. 1).

– –”

4. Asetuksen N:o 1408/71 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”tätä asetusta sovelletaan palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja opiskelijoihin, jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön piiriin ja jotka ovat jäsenvaltion kansalaisia tai jotka ovat valtiottomia henkilöitä tai pakolaisia, jotka asuvat jäsenvaltion alueella, sekä heidän perheenjäseniinsä tai jälkeenjääneisiinsä.”

5. Kyseisen asetuksen 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovelletaan kaikkeen lainsäädäntöön, joka koskee seuraavia sosiaaliturvan aloja:

a) sairaus- ja äitiysetuuksia;

b) työkyvyttömyysetuuksia – –

c) vanhuusetuuksia;

– –”

6. Saman asetuksen 10 artiklan, jonka otsikkona on ”Asumista koskevasta edellytyksestä luopuminen – Pakollisen vakuutuksen vaikutus maksujen palauttamiseen”, 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että ”jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, työkyvyttömyys-, vanhuus- tai jälkeenjääneiden rahaetuuksia, työtapaturma- tai ammattitautieläkkeitä ja kuolemantapauksen johdosta annettavia avustuksia, joihin on saavutettu oikeus yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, ei saa vähentää, muuttaa, keskeyttää, peruuttaa tai takavarikoida sen vuoksi, että etuuden saaja asuu muun jäsenvaltion alueella kuin sen, jossa maksamisesta vastuussa oleva laitos sijaitsee”.

7. Asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”jollei 14 c tai 14 f artiklasta muuta johdu, henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Tämä lainsäädäntö määrätään tämän osaston säännösten mukaisesti”.

8. Tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, että jollei kyseisen asetuksen 14–17 artiklasta muuta johdu, ”jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö on tämän valtion lainsäädännön alainen – –”.

9. Kyseisen asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa säädetään, että ”henkilö, johon jäsenvaltion lainsäädäntöä lakataan soveltamasta ilman, että toisen jäsenvaltion lainsäädäntö tulee sovellettavaksi häneen jonkin tämän kohdan edellä olevassa alakohdassa säädetyn säännön mukaisesti taikka jonkin artikloissa 14–17 säädetyn poikkeuksen tai erityissäännöksen perusteella, kuuluu sen jäsenvaltion lainsäädännön piiriin, jonka alueella hän asuu, yksinomaan tämän lainsäädännön määräysten mukaisesti”.

10. Saman asetuksen III osaston, jonka otsikkona on ”Eri etuusryhmiä koskevia erityissäännöksiä”, sairautta ja äitiyttä koskevan 1 luvun 2 jaksoon, jonka otsikkona on ”Palkatut työntekijät ja itsenäiset ammatinharjoittajat sekä heidän perheenjäsenensä”, kuuluvan 19 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Palkattu työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja, joka asuu muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen valtion alueella ja joka täyttää toimivaltaisen valtion lainsäädännössä asetetut edellytykset etuuksien saamiseksi ottaen tarpeen mukaan huomioon 18 artiklan säännökset, saa asuinvaltiossaan:

– –

b) rahaetuudet toimivaltaisesta laitoksesta sen soveltaman lainsäädännön mukaisesti. – –”

11. Asetuksen N:o 1408/71 samaan jaksoon kuuluvan 22 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Palkatulla työntekijällä tai itsenäisellä ammatinharjoittajalla, joka täyttää toimivaltaisen valtion lainsäädännössä asetetut edellytykset oikeuden saamiseksi etuuksiin, ottaen tarpeen mukaan huomioon 18 artiklan säännökset; ja:

– –

b) joka, sen jälkeen kun hän on saanut oikeuden toimivaltaiselta laitokselta veloitettaviin etuuksiin, on saanut tältä laitokselta luvan palata sen jäsenvaltion alueelle, jossa hän asuu, tai muuttaa asuinpaikkansa toisen jäsenvaltion alueelle

– –

on oikeus:

– –

ii) rahaetuuksiin toimivaltaisesta laitoksesta sen soveltaman lainsäädännön mukaisesti. – –”

12. Tämän asetuksen liitteessä I (jonka otsikkona on ”Asetuksen henkilöllinen ulottuvuus”) olevan I kohdan, Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevan jakson, mukaan ”henkilöä, joka on ’palkattuna työntekijänä ansaitseva’ (*employed earner*) tai ’itsenäisenä ammatinharjoittajana ansaitseva’ (*self-employed earner*) Ison-Britannian tai Pohjois-Irlannin lainsäädännön mukaan, pidetään asetuksen 1 artiklan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuna palkattuna työntekijänä (*employed earner*) tai itsenäisenä ammatinharjoittajana. Henkilöä, jonka osalta maksetaan maksuja ’palkattuna työntekijänä’ (*employed person*) tai ’itsenäisenä ammatinharjoittajana’ (*self-employed person*) Gibraltarin lainsäädännön mukaisesti, pidetään asetuksen 1 artiklan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuna palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana”.

13. Kyseisen asetuksen liitteessä VI (jonka otsikkona on ”Erityismääräykset tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen soveltamiseksi”) olevan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevan jakson 19 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Jollei yksittäisten jäsenvaltioiden välillä tehdyistä sopimuksista muuta johdu, lakkaa Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntö olemasta asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan ja toimeenpanoasetuksen 10 b artiklan mukaan kolmannen päivän jälkeen sovellettavissa henkilöön, joka aiemmin oli Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön alainen palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana:

a) päivästä, jolloin 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitettu asuminen siirtyi toiseen jäsenvaltioon;

– –

c) kaikkien niiden kausien viimeisestä päivästä, jolta saatiin Yhdistyneen kuningaskunnan sairaus- tai äitiysetuutta (mukaan lukien sairaanhoitoetuudet, joissa Yhdistynyt kuningaskunta on toimivaltainen valtio) tai työttömyysetuutta, joka:

i) alkoi ennen muuttamispäivää toiseen jäsenvaltioon – –”

14. Saman asetuksen liitteessä VI olevan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevan jakson 20 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Se seikka, että henkilö on tullut toisen jäsenvaltion lainsäädännön alaiseksi asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaan, toimeenpanoasetuksen 10 b artiklan ja edellä olevan 19 kohdan mukaisesti, ei estä:

a) että Yhdistynyt kuningaskunta soveltaa toimivaltaisena valtiona häneen säännöksiä, jotka koskevat palkattuja työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia asetuksen III osaston 1 luvun ja 2 luvun 1 jakson tai 40 artiklan 2 kohdan mukaan, jos hän jää palkatuksi työntekijäksi tai itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi ja oli viimeksi sellaisena vakuutettu Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan;

_ –”

B *Yhdistyneen kuningaskunnan oikeus*

15. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että DLA on maksuihin perustumaton etuus, joka koostuu hoito-osasta ja liikkumiskykyyn perustuvasta osasta. Tämän etuuden myöntäminen ei ole tarveharkintaista eikä sillä pyritä korvaamaan sen saajien mahdollista tulojen menetystä. Sen tarkoituksena on kattaa ylimääräisiä kustannuksia, jotka aiheutuvat siitä, että etuudensaaja tarvitsee jotakin tietyn tyyppistä hoitoa tai että hän on kykenemätön tai lähes kykenemätön kävelemään.

16. Sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annetun vuoden 1992 lain (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) 71 §:n 6 momentissa säädetään, että ”henkilöllä on oikeus [DLA:han] vain, jos hän täyttää säädetyt Isossa-Britanniassa asumista ja oleskelua koskevat edellytykset”. Näitä edellytyksiä täsmennetään erityisesti sosiaaliturvasta (vammaisen elämisavustus) vuonna 1991 annetun asetuksen (Social Security (Disability Living Allowance) Regulations 1991) 2 §:n 1 momentin a kohdassa.

III **Pääasian oikeusriita, ennakkoratkaisukysymykset ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa**

17. Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen Tolley, joka oli syntynyt 17.4.1952, sai Yhdistyneessä kuningaskunnassa sosiaaliturvaetuuksia vuodesta 1967 vuoteen 1984. Eräitä maksuja oli luettu hänen hyväkseen sen jälkeen 1993/1994 asti. Jos hän olisi täyttänyt maksuedellytykset lakisääteisen eläkeiän saavuttaessaan, hän olisi voinut hakea vanhuuseläkettä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön perusteella. Hän kuitenkin kuoli 10.5.2011, ennen tämän eläkeiän saavuttamista.

18. Hänelle myönnettiin 26.7.1993 lukien DLA:n hoito-osa toistaiseksi, koska hän ei kyennyt valmistamaan ruokaa itselleen.

19. Hän ja hänen aviomiehensä muuttivat 5.11.2002 asuinpaikkansa Espanjaan. Tolley ei työskennellyt Espanjassa.

20. Vuonna 2007 Secretary of State for Work and Pension (työ- ja eläkeministeri, Yhdistynyt kuningaskunta; jäljempänä Secretary of State) päätti, että Tolleylla ei ollut enää oikeutta tähän avustukseen 6.11.2002 lukien, koska hän ei täyttänyt Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä asetettua asumisedellytystä.

21. Tolley nosti tästä päätöksestä kanteen First-tier Tribunalissa (ensimmäisen asteen tuomioistuin, Yhdistynyt kuningaskunta). Se hyväksyi kanteen ja katsoi, että hänellä oli asetuksen N:o 1408/71 10 artiklan nojalla oikeus edelleen saada tätä avustusta muutettuaan asuinpaikkansa Espanjaan.

22. Secretary of State valitti tästä tuomiosta Upper Tribunaliin (ylempi tuomioistuin, Yhdistynyt kuningaskunta). Tämä tuomioistuin katsoi, että koska henkilö oli vakuutettu vanhuuden varalta aikaisemmin suorittamiensa maksujen perusteella, hän oli kyseisen asetuksen 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettu ”palkattu työntekijä”. Kyseinen tuomioistuin vahvisti tämän jälkeen Tolleyn oikeuden saada DLA:n hoito-osaa. Se ei kuitenkaan perustanut ratkaisuaan asetuksen N:o 1408/71 10 artiklaan vaan – luokiteltuaan tämän avustuksen sairausetuudeksi – kyseisen asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaan.

23. Court of Appeal (England & Wales) (muutoksenhakutuomioistuin (Englanti ja Wales), Yhdistynyt kuningaskunta) katsoi, että sitä sitoi sen oma aiempi ratkaisu asiassa The Commissioners for her Majesty’s Revenue and Customs v Ruas,[7] minkä vuoksi se hylkäsi Secretary of Staten valituksen Upper Tribunalin tuomiosta. Secretary of State haki tämän jälkeen muutosta Supreme Court of the United Kingdomilta.

24. Näissä olosuhteissa Supreme Court of the United Kingdom päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko – – [DLA:n] hoito-osa asianmukaisesti luokiteltu työkyvyttömyysetuudeksi eikä rahalliseksi sairausetuudeksi asetusta N:o 1408/71 sovellettaessa?

2) a) Lakkaako henkilö, joka ei enää ole Yhdistyneen kuningaskunnan kansallisen lainsäädännön nojalla oikeutettu – – [DLA:han] toiseen jäsenvaltioon muuton vuoksi ja joka on lopettanut työnteon ennen tätä muuttoa mutta on edelleen vakuutettu vanhuuden varalta Yhdistyneen kuningaskunnan sosiaaliturvajärjestelmässä, kuulumasta Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön piiriin asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaisesti?

b) Kuuluuko tämä henkilö joka tapauksessa edelleen Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön piiriin asetuksen [N:o 1408/71] liitteessä VI olevan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevan jakson 19 kohdan c alakohdan valossa?

c) Jos hän on lakannut kuulumasta Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön piiriin [asetuksen N:o 1408/71] 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitetuin tavoin, onko Yhdistyneellä kuningaskunnalla velvollisuus vai pelkästään mahdollisuus [tämän asetuksen liitteessä VI olevan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevan jakson] 20 kohdan nojalla soveltaa häneen asetuksen III osaston 1 luvun säännöksiä?

3) a) Voidaanko 7.6.2005 annetussa tuomiossa Dodl ja Oberhollenzer (C-543/03, EU:C:2005:364) vahvistettua palkatun työntekijän laajaa määritelmää soveltaa asetuksen [N:o 1408/71] 19–22 artiklan soveltamisen yhteydessä silloin, kun henkilö on lopettanut työnteon ennen muuttoaan toiseen jäsenvaltioon, huolimatta III osaston 1 luvussa tehdystä erosta yhtäältä palkattuihin työntekijöihin ja itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja toisaalta työttömiin?

b) Jos määritelmää voidaan soveltaa, onko kyseisellä henkilöllä oikeus etuuden maastavientiin asetuksen N:o 1408/71 joko 19 tai 22 artiklan nojalla? Estääkö 22 artiklan 1 kohdan b alakohta sen, että hakija menettäisi oikeutensa DLA:n hoito-osaan kansallisessa lainsäädännössä asetetun asumisedellytyksen vuoksi, kun asuinpaikka siirretään toiseen jäsenvaltioon?”

25. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet Tolley, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Norjan hallitukset sekä Euroopan komissio. Norjan hallitusta lukuun ottamatta nämä olivat edustettuina myös 8.6.2016 pidetyssä istunnossa.

7 — [2010] EWCA Civ 291.

IV **Asian tarkastelu**

A *Alustavat toteamukset*

26. Pääasian oikeudenkäynnissä on ratkaistava, oliko Tolleylla muutettuaan asuinpaikkansa Espanjaan oikeus saada edelleen Yhdistyneen kuningaskunnan laitokselta veloitettavaa DLA:n hoito-osaa, jota hän oli alkanut saada ennen tätä muuttoa.

27. Supreme Court of the United Kingdom kysyy ensinnäkin, voidaanko tätä avustusta pitää työkyvyttömyysetuutena, vaikka unionin tuomioistuin on aikaisemmin pitänyt sitä sairausetuutena.[8] Siinä tapauksessa Tolleylla olisi oikeus viedä kyseinen etuus maasta asetuksen N:o 1408/71 10 artiklan perusteella, sillä siinä lueteltujen etuuksien saamiselle ei saa asettaa asumisedellytyksiä. Työkyvyttömyysetuudet kuuluvat näihin etuuksiin mutta sairausetuudet eivät.

28. Kyseinen tuomioistuin haluaa toiseksi selvittää, saattoiko siinä tapauksessa, että DLA:n hoito-osa on sairausetuus, Tolley kuitenkin viedä tämän avustuksen maasta tämän asetuksen 19 artiklan 1 kohdan ja/tai 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella muutettuaan asuinpaikkansa Espanjaan. Tässä tarkoituksessa kyseinen tuomioistuin pyytää ennalta joitakin selvennyksiä sen osalta, miten henkilöön tämän muuton seurauksena sovellettava lainsäädäntö määräytyy kyseisen asetuksen 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen lainvalintasääntöjen mukaan.

29. Ennen näiden kysymysten käsittelemistä on uskoakseni paikallaan tarkistaa, kuuluuko Tolley todella kyseisen asetuksen henkilölliseen soveltamisalaan, sillä istunnossa Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus kiisti hänen olevan kyseisen asetuksen 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettu palkattu työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja (jäljempänä työntekijä).

B *Asetuksen N:o 1408/71 henkilöllinen soveltamisala*

30. Asetuksen N:o 1408/71 2 artiklan 1 kohdan mukaan tätä asetusta sovelletaan ”palkattuihin työntekijöihin [tai] itsenäisiin ammatinharjoittajiin, jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön piiriin”.

31. On riidatonta, että Tolley on kuulunut Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön piiriin,[9] koska hän on aikaisemmin ollut vakuutettu tämän jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmässä ja maksanut sen mukaisia maksuja.[10]

32. Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittää sen sijaan, että Tolley ei ole työntekijä, sellaisena kuin se määritellään tämän asetuksen 1 artiklan a alakohdassa. Hän ei kuulu myöskään tämän säännöksen i alakohdan soveltamisalaan, sillä muuttaessaan asuinpaikkansa Espanjaan häntä ei ollut vakuutettu työntekijöiden sosiaaliturvajärjestelmässä. Häneen ei liioin voida soveltaa kyseisen säännöksen ii alakohtaa, koska kyseisen asetuksen liitteessä I olevan I kohdan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevassa jaksossa sen soveltamisala rajataan työssä käyviin henkilöihin.

8 — Tuomio 18.10.2007, komissio v. parlamentti ja neuvosto (C-299/05, EU:C:2007:608, 68 kohta).

9 — Asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan j alakohdan mukaan tässä asetuksessa ”lainsäädännöllä” tarkoitetaan lakeja, asetuksia ja muita määräyksiä sekä muita täytäntöönpanotoimenpiteitä, jotka liittyvät sosiaaliturvan aloihin tai järjestelmiin ja maksuihin perustumattomiin erityisetuuksiin.

10 — Sosiaaliturvajärjestelmään kuulumisen edellytyksistä säädetään kansallisessa oikeudessa (ks. mm. tuomio 12.7.1979, Brunori, 266/78, EU:C:1979:200, 5 ja 6 kohta; tuomio 7.7.2005, van Pommeren-Bourgondiën, C-227/03, EU:C:2005:431, 33 kohta ja tuomio 19.3.2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, 51 kohta).

33. Tuomiosta Martínez Sala [11] ja sitä myöhemmästä oikeuskäytännöstä ilmenee, että asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettuna työntekijänä on pidettävä henkilöä, jolla ”on vaikka vain yhden vakuutustapahtuman varalta joko pakollinen tai vapaaehtoinen vakuutus jossakin [tämän asetuksen] 1 artiklan a kohdassa mainitussa yleisessä taikka erityisessä sosiaaliturvajärjestelmässä työsuhteen olemassaolosta riippumatta”.

34. Henkilöä voidaan näin ollen pitää työntekijänä siinäkin tapauksessa, että hän ei työskentele ja että hänen hakemansa etuus ei liity aikaisempaan työhön tai vakuutustapahtumaan, jonka varalta hänet on vakuutettu. [12]

35. Pääasian oikeusriitaa käsitellessään sekä Upper Tribunal että Court of Appeal (England and Wales) katsoivat, että Tolleya oli pidettävä asetuksessa N:o 1408/71 tarkoitettuna työntekijänä, koska hänet oli vakuutettu Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön nojalla yhden tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa luetellun vakuutustapahtuman varalta, eli tämän säännöksen c alakohdassa tarkoitetulla tavalla vanhuuden varalta.

36. On huomattava, että näiden tuomioistuinten mukaan kyseiseen henkilöön oli sovellettava tämän asetuksen 1 artiklan a alakohdan ii alakohdan ensimmäistä luetelmakohtaa, koska hänet oli vakuutettu sosiaaliturvajärjestelmässä, joka koskee kaikkia asukkaita, ja koska hänet voidaan määrittää palkatuksi työntekijäksi sen perusteella, kuinka tällainen järjestelmä on hallinnollisesti järjestetty ja rahoitettu. [13]

37. Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, Supreme Court of the United Kingdom ei kyseenalaista tätä johtopäätöstä.

38. Näin ollen Tolleya on pidettävä työntekijänä siitä huolimatta, ettei hän ollut vielä eläkkeensaaja.

39. Unionin tuomioistuin totesi tuomiossa Dumont de Chassart, [14] että tällaisessakin tilanteessa henkilöllä on työntekijän asema siltä osin kuin hänellä olisi ollut oikeus eläkkeeseen, jos hän olisi elänyt eläkeikään saakka. Yleisemmällä tasolla oikeuskäytännöstä ilmenee, että asetuksessa N:o 1408/71 tarkoitettu työntekijän asema ei riipu sen vakuutustapahtuman toteutumisesta, jonka varalta hänet on vakuutettu. [15]

40. Tämän asetuksen liitteessä I olevan I kohdan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevassa jaksossa ei kyseenalaisteta tätä johtopäätöstä. Tältä osin riittää, kun todetaan, että tällä liitteellä on merkitystä ainoastaan sovellettaessa kyseisen asetuksen 1 artiklan a alakohdan ii alakohdan toista luetelmakohtaa. Pääasian oikeusriitaa käsitelleiden tuomioistuinten mukaan Tolleyn tilanteeseen oli sovellettava tämän alakohdan ensimmäistä luetelmakohtaa.

41. Tästä syystä perustan tarkasteluni olettamalle, jonka mukaan asianomainen henkilö kuuluu asetuksen N:o 1408/71 henkilölliseen soveltamisalaan.

11 — Tuomio 12.5.1998 (C-85/96, EU:C:1998:217, 36 kohta). Ks. myös mm. tuomio 7.6.2005, Dodl ja Oberhollenzer (C-543/03, EU:C:2005:364, 30 kohta) ja tuomio 10.3.2011, Borger (C-516/09, EU:C:2011:136, 28 kohta).

12 — Unionin tuomioistuin katsoi esimerkiksi tuomiossa Dodl ja Oberhollenzer (tuomio 7.6.2005, C-543/03, EU:C:2005:364, 32–34 kohta), että Itävallan perhe-etuuksia hakevia henkilöitä oli pidettävä työntekijöinä, kunhan kansallinen tuomioistuin vahvisti heidän kuuluvan Itävallan sairausvakuutusjärjestelmän piiriin.

13 — Ks. Secretary of State for Work and Pensions v LT (DLA) [2012] UKUT 282 (AAC) ja Tolley v The Secretary of State for Work and Pensions [2013] EWCA Civ 1471.

14 — Tuomio 21.2.2013 (C-619/11, EU:C:2013:92, 27–29 kohta). Ennakkoratkaisupyynnön mukaan Tolleylla olisi voinut olla oikeus vanhuuseläkkeeseen vain, jos hän olisi täyttänyt maksuedellytykset lakisääteisen eläkeiän saavuttaessaan. Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan tällaisen eläkkeen saaminen oli vain tulevaa ja hypoteettista, joten Tolley ei ollut vakuutettu vanhuuden varalta. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo kuitenkin, että viimeksi mainittu oli vakuutettu tämän vakuutustapahtuman varalta. Koska kysymys siitä, onko henkilö vakuutettu sosiaaliturvajärjestelmässä, ratkaistaan asianomaisen kansallisen oikeuden mukaan (ks. tämän ratkaisuehdotuksen 11 kohta), tätä arviointia ei ole syytä kyseenalaistaa.

15 — Tuomio 10.3.2011, Borger (C-516/09, EU:C:2011:136, 30 kohta).

C *DLA:n hoito-osan luokittelu (ensimmäinen kysymys)*

42. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ensimmäisellä kysymyksellään, onko tuomioon komissio v. parlamentti ja neuvosto [16] perustuva DLA:n hoito-osan luokittelu asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuksi sairausetuudeksi kyseenalaistettava sillä perusteella, että sen tarkoituksena on kattaa vakuutustapahtuma kestävällä ja pysyvällä tavalla.

1. Tutkittavaksi ottaminen

43. Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus vetoaa aluksi siihen, että vastaus tähän kysymykseen saadaan jo edellä mainitusta tuomiosta. Unionin oikeuden säännöksiin, joiden tulkintaa pyydetään, on siten sovellettava tuomiossa Cilfit ym. [17] tarkoitettua acte éclairé -doktriinia. Ensimmäinen kysymys pitäisi näin ollen jättää tutkimatta.

44. Nämä perustelut näyttävät johtuvan siitä, että asiassa on sekoitettu keskenään sellaisten tuomioistuinten, joiden ratkaisuihin ei saa hakea muutosta, velvollisuus esittää ennakkoratkaisukysymys unionin tuomioistuimelle, kun unionin oikeutta koskeva kysymys on tullut sen ratkaistavaksi, ja toisaalta tällaisen kysymyksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset. Tuomion Cilfit ym. mukaisessa oikeuskäytännössä vahvistetun acte éclairé -doktriinin mukaan edellä mainitusta velvollisuudesta on vain yksi poikkeus. [18] Se ei sitä vastoin vaikuta ennakkoratkaisukysymyksen tutkittavaksi ottamiseen. [19]

45. Vaikka jokin oikeuskysymys olisikin ratkaistu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, kansallisilla tuomioistuimilla on edelleen täysi vapaus saattaa asia unionin tuomioistuimen ratkaistavaksi. [20] Se, että unionin tuomioistuin on jo tulkinnut säännöksiä ja määräyksiä, joiden tulkintaa pyydetään, ei estä sitä antamasta uutta ratkaisua. [21] Kansallisilta tuomioistuimilta ei siten voida viedä mahdollisuutta pyytää ennakkoratkaisumenettelyssä unionin tuomioistuinta muuttamaan oikeuskäytäntönsä suuntaa.

2. Asiakysymys

46. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sosiaaliturvaetuuksien eri ryhmien erottelu perustuu kullakin etuudella katetun vakuutustapahtuman luonteeseen. [22]

47. Tuomiossa komissio v. parlamentti ja neuvosto [23] DLA:n hoito-osaa pidettiin sairausetuutena ennen kaikkea sillä perusteella, että sen tavoitteena on auttaa vammaista mahdollisuuksien mukaan selviämään jokapäiväisen elämän toimista. On riidatonta, että tällä avustuksella oli pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan tämä sama tavoite.

16 — Tuomio 18.10.2007 (C-299/05, EU:C:2007:608, 68 kohta).

17 — Tuomio 6.10.1982 (283/81, EU:C:1982:335, 21 kohta).

18 — Ks. mm. tuomio 6.10.1982, Cilfit ym. (283/81, EU:C:1982:335, 21 kohta) ja tuomio 1.10.2015, Doc Generici (C-452/14, EU:C:2015:644, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

19 — Yhteisöjen tuomioistuin totesi 27.3.1963 antamassaan tuomiossa Da Costa ym. (28/62–30/62, EU:C:1963:6), johon Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus viittaa, että se oli jo aikaisemmassa tuomiossa ratkaissut samanlaisen kysymyksen kuin sille esitetty ennakkoratkaisukysymys. Se ei jättänyt asiaa tutkimatta vaan totesi, että kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava asia kyseisen tuomion perusteella.

20 — Ks. tuomio 6.10.1982, Cilfit ym. (283/81, EU:C:1982:335, 15 kohta) ja tuomio 17.7.2014, Torresi (C-58/13 ja C-59/13, EU:C:2014:2088, 32 kohta).

21 — Tuomio 17.7.2014, Torresi (C-58/13 ja C-59/13, EU:C:2014:2088, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

22 — Ks. vastaavasti tuomio 18.7.2006, De Cuyper (C-406/04, EU:C:2006:491, 27 kohta).

23 — Tuomio 18.10.2007 (C-299/05, EU:C:2007:608, 66–68 kohta).

48. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kyseenalaistaa tämän luokittelun ennen kaikkea sillä perusteella, että kyseisellä avustuksella on vastaavia ominaispiirteitä kuin asetuksen N:o 1408/71 10 artiklassa luetelluilla etuuksilla siltä osin kuin ne myönnetään pitkäaikaisina etuuksina tai kertaluonteisina etuuksina, jotka liittyvät pysyviin olosuhteisiin.

49. Tolleyn edustaja, joka korostaa, ettei hän ole pääasian oikeudenkäynnissä kyseenalaistanut DLA:n hoito-osan luokittelua sairausetuudeksi, esittää myös joitakin perusteluja, jotka puoltavat sen luokittelua tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi työkyvyttömyysetuudeksi. Tämä lähestymistapa saa tukea erityisesti tuomiosta Stewart,[24] jossa unionin tuomioistuin korosti sairausetuuksien tilapäisyyttä. Tolleyn edustaja tuo lisäksi esille, että tuomiossa komissio v. parlamentti ja neuvosto[25] oli kyse sosiaaliturvaetuuksien ja maksuihin perustumattomien erityisetuuksien välisestä rajanvedosta. Unionin tuomioistuimen ei siten ollut erotettava siinä sairausetuuksia työkyvyttömyysetuuksista.

50. Nämä perustelut eivät nähdäkseni oikeuta unionin tuomioistuinta poikkeamaan tässä tuomiossa hyväksytystä DLA:n hoito-osan luokittelusta.

51. Ensinnäkin tuomiosta Stewart[26] toki ilmenee, että yleensä ottaen sairausetuudet kattavat vakuutustapahtuman, joka liittyy sellaiseen sairaudentilaan, joka johtaa siihen, että henkilön harjoittama toiminta keskeytyy tilapäisesti, kun taas työkyvyttömyysetuuden tarkoituksena on kattaa työkyvyttömyyteen perustuva vakuutustapahtuma silloin, kun sen pysyvyys tai pitkäaikaisuus on todennäköistä.

52. Tällainen toteamus ei kuitenkaan tee kyseessä olevan etuuden kattamasta ajanjaksosta kriteeriä, jonka perusteella sen luokittelu määräytyisi. Tuomiossa komissio v. parlamentti ja neuvosto[27] katsottiin, ettei tällaisella kriteerillä ollut merkitystä siltä osin kuin sairausetuudeksi luokitellun vammaistuen kattaman toimintakyvyttömyyden kesto ei muuttanut sen tavoitetta.

53. Vastaavasti unionin tuomioistuin totesi tuomiossa da Silva Martins,[28] että ”varsinaisista sairausetuuksista poiketen hoidon tarpeeseen – joka on yleensä pitkäaikainen – perustuvan vakuutustapahtuman kattamiseen tarkoitettuja etuuksia ei lähtökohtaisesti ole tarkoitettu suoritettavaksi lyhyiden jaksojen ajan”. Se katsoi kuitenkin, että vaikka näillä viimeksi mainituilla etuuksilla voi olla joitakin samoja ominaispiirteitä kuin työkyvyttömyys- tai vanhuusetuuksilla, hoitoavustuksen pysyvyys ei estänyt luokittelemasta sitä sairausetuudeksi.[29]

24 — Tuomio 21.7.2011 (C-503/09, EU:C:2011:500, 37 kohta).

25 — Tuomio 18.10.2007 (C-299/05, EU:C:2007:608).

26 — Tuomio 21.7.2011 (C-503/09, EU:C:2011:500, 37 ja 38 kohta).

27 — Tuomio 18.10.2007 (C-299/05, EU:C:2007:608, 63 kohta). Tämä arviointi liittyi kyseisen tuomion taustalla olleen kumoamiskanteen kohteena olleeseen Ruotsin vammaistukeen.

28 — Tuomio 30.6.2011 (C-388/09, EU:C:2011:439, 48 kohta).

29 — Tuomio 30.6.2011, da Silva Martins (C-388/09, EU:C:2011:439, 48 kohta).

54. Toiseksi, vaikka tuomiossa komissio v. parlamentti ja neuvosto [30] ei nimenomaisesti tarkasteltu sairaus- ja työkyvyttömyysetuuksien välistä erottelua, siihen otettiin kantaa tuomiossa Molenaar. [31] Tässä tuomiossa katsottiin, että pitkäaikainen hoitoavustus on sairausetuus erityisesti sillä perusteella, että sillä on tarkoitus parantaa kokonaisvaltaisesti hoidon tarpeessa olevien henkilöiden elintasoa siten, että heidän hoidon tarpeestaan aiheutuneet ylimääräiset kustannukset korvataan. [32] Tällä samalla perusteella muun muassa tuomiossa Jauch [33] ja tuomiossa Hosse [34] vastaavat etuudet on luokiteltu samalla tavoin. DLA:n hoito-osalla on niin ikään tällainen tarkoitus.

55. Koska asetuksessa N:o 1408/71 ei ole säännöksiä, jotka koskisivat erityisesti hoidon tarpeen kattamiseksi tarkoitettuja etuuksia, oikeuskäytännössä omaksutulla ratkaisulla, jonka mukaan silloinkin, kun niitä maksetaan pitkäaikaisesti, niitä pidetään sairausetuuksina, on mielestäni tiettyjä etuja oikeusvarmuuden ja avoimuuden kannalta.

56. Korostettakoon, että jäsenvaltioiden kansallisissa lainsäädännöissä säädetään hyvin monenlaisista hoitoetuuksista, joista osalla on samoja ominaispiirteitä kuin työkyvyttömyysetuuksilla, kun taas toiset muistuttavat pikemminkin vanhuusetuuksia tai perhe-etuuksia. Jos jokainen hoitoetuus yhdistettäisiin tapauskohtaisesti määrättyyn sosiaaliturvan alaan, olisi vaarana paitsi se, että hoitoetuuksien luokittelu vaikeutuisi, myös niitä koskevien ratkaisujen ennakoimattomuus, mikä vaarantaisi siten oikeusvarmuuden. [35]

57. Mielestäni DLA:n hoito-osa on siten sairausetuus. Se ei näin ollen kuulu asetuksen N:o 1408/71 10 artiklan aineelliseen soveltamisalaan eikä sitä voida siis sellaisena viedä maasta.

D *Sovellettavan lain määräytyminen (toinen kysymys)*

1. Alustavat huomautukset

58. Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, minkä kansallisen lainsäädännön soveltamisalaan Tolley kuului pääasian taustalla olevien tosiseikkojen tapahtuma-aikaan asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdassa säädettyjen lainvalintasääntöjen nojalla. Tarkemmin ottaen tämä tuomioistuin kysyy, lakattiinko henkilöön soveltamasta Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitetulla tavalla sen seurauksena, että hän muutti asuinpaikkansa Espanjaan, jolloin häneen sovellettiin Espanjan lainsäädäntöä.

59. Mielestäni on paikallaan heti alkuun selventää, mitä vaikutuksia unionin tuomioistuimen tähän kysymykseen antamalla vastauksella on.

30 — Tuomio 18.10.2007 (C-299/05, EU:C:2007:608).

31 — Tuomio 5.3.1998 (C-160/96, EU:C:1998:84).

32 — Tuomio 5.3.1998, Molenaar (C-160/96, EU:C:1998:84, 22–25 kohta). Ks. myös tuomio 8.7.2004, Gaumain-Cerri ja Barth (C-502/01 ja C-31/02, EU:C:2004:413, 19 ja 20 kohta).

33 — Tuomio 8.3.2001 (C-215/99, EU:C:2001:139, 28 kohta).

34 — Tuomio 21.2.2006 (C-286/03, EU:C:2006:125, 48 kohta). Ks. vastaavasti myös tuomio 18.10.2007, komissio v. parlamentti ja neuvosto (C-299/05, EU:C:2007:608, 61 kohta) ja tuomio 30.6.2011, da Silva Martins (C-388/09, EU:C:2011:439, 43–48 kohta).

35 — Ks. tältä osin Jorens, Y. ym., ”Coordination of Long-term Care Benefits – current situation and future prospects”, Think Tank Report 2011, *Training and Reporting on European Social Security*, saatavilla osoitteessa http://www.tress-network.org/EUROPEAN%20RESOURCES/EUROPEANREPORT/trESSIII_ThinkTankReport-LTC_20111026FINAL_amendmentsEC-FINAL.pdf, s. 41 ja 42.

60. Tilanteessa, jossa Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä olisi edelleen sovellettu Tolleyyn, kyseisen asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa säädettyä lainvalintasääntöä ei voitaisi soveltaa. Tällöin olisi katsottava, että asianomaiseen henkilöön sovellettiin edelleen tätä lainsäädäntöä jonkin saman asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a–e alakohdassa säädetyn lainvalintasäännön nojalla.[36] Näin ollen Yhdistynyt kuningaskunta olisi kiistatta saman asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu toimivaltainen valtio. Sen olisi täytynyt tällä perusteella maksaa edelleen Tolleylle DLA:n hoito-osaa hänen muutettuaan asuinpaikkansa Espanjaan (edellyttäen, että hän oli saanut tätä koskevan luvan – mihin palaan jäljempänä).

61. Toisaalta tilanteessa, jossa Tolleyyn olisi lakattu soveltamasta Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä, hän olisi kuulunut asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan nojalla Espanjan sosiaaliturvajärjestelmän piiriin. Tällöin olisi vielä ratkaistava, seuraako tästä, että Yhdistynyt kuningaskunta ei ole enää tämän asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu toimivaltainen valtio – jolloin asianomainen henkilö ei voisi vedota siihen – vai voitaisiinko tätä säännöstä kuitenkin soveltaa siltä osin kuin Yhdistynyt kuningaskunta on edelleen tässä säännöksessä tarkoitettu toimivaltainen valtio sen vuoksi, että sen lainsäädäntöä sovellettiin haettaessa etuutta, joka halutaan viedä maasta.

62. Ennakkoratkaisupyynnössä tai unionin tuomioistuimelle esitetyissä huomautuksissa ei todeta, säädettiinkö Espanjan oikeudessa pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan etuuksista, jotka kattavat DLA:n hoito-osan kattaman vakuutustapahtuman.[37]

2. Asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitettu lainsäädännön käsite

63. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pitää epäselvänä sitä, koskeeko asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitettu lainsäädäntö kaikkea sosiaaliturva-alan lainsäädäntöä vai ainoastaan haettua etuutta koskevaa lainsäädäntöä. Se kysyy erityisesti sitä, onko pääasian oikeusriidan olosuhteissa Yhdistyneen kuningaskunnan laitoksen tulevaisuudessa maksamaa vanhuuseläkettä koskevan mahdollisen oikeuden säilyminen esteenä johtopäätökselle, jonka mukaan Tolleyyn on lakattu soveltamasta tämän jäsenvaltion lainsäädäntöä kyseisessä säännöksessä tarkoitetulla tavalla.

64. Tässä suhteessa mielestäni kysymys sovellettavan lainsäädännön määräytymisestä on heti alkuun syytä erottaa kysymyksestä, joka koskee kertyneiden oikeuksien säilyttämistä.[38]

65. Se, että jäsenvaltion (toimivaltaisen valtion tai vakuutusvaltion) lainsäädäntö todetaan sovellettavaksi lainsäädännöksi, johtaa tämän jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän soveltamiseen kyseiseen työntekijään. Tämä työntekijä maksaa tarvittaessa sosiaaliturvamaksuja ja/tai saa etuuksia, jos jokin tämän järjestelmän kattamista vakuutustapahtumista toteutuu. Asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohdassa vahvistetun, vain yhden lainsäädännön soveltamista koskevan periaatteen mukaisesti jokaiseen työntekijään sovelletaan yhtä ja vain yhtä[39] kansallista

36 — Ennakkoratkaisupyynnössä ei täsmennetä, millä perusteella Tolley on aikaisemmin maksanut sosiaaliturvamaksuja.

37 — Tietojeni mukaan Espanjan oikeudessa on vasta 1.1.2007 alkaen alettu ottaa asteittain käyttöön hoidon tarpeessa olevien hoidosta vastaamista koskeva järjestely itsemääräämisoikeuden edistämisestä ja hoidon tarpeessa olevien henkilöiden avustamisesta 14.12.2006 annetulla lailla 39/2006 (BOE nro 299, 15.12.2006, s. 44142). Tämä arviointi kuuluu kuitenkin viime kädessä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimivaltaan.

38 — Ks. vastaavasti tuomio 12.6.1986, Ten Holder (302/84, EU:C:1986:242, 22 kohta) ja tuomio 10.7.1986, Luijten (60/85, EU:C:1986:307, 15 kohta).

39 — Kullakin jäsenvaltiolla on kuitenkin mahdollisuus tietyin edellytyksin myöntää sosiaaliturvaetuuksia työntekijöille, jotka kuuluvat jonkin toisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän piiriin (ks. mm. tuomio 20.5.2008, Bosmann, C-352/06, EU:C:2008:290, 31 kohta; tuomio 12.6.2012, Hudzinski ja Wawrzyniak, C-611/10 ja C-612/10, EU:C:2012:339, 68 kohta ja tuomio 11.9.2014, B., C-394/13, EU:C:2014:2199, 28 kohta). Periaate vain yhden lainsäädännön soveltamisesta ei myöskään ole esteenä sille, että työntekijä, joka on pakollisesti vakuutettu asuinjäsenvaltionsa sosiaaliturvajärjestelmässä, pysyy valinnaisesti vakuutettuna viimeisimmän työskentelyjäsenvaltionsa järjestelmässä niiden alojen osalta, joilla hän on lakannut olemasta pakollisesti vakuutettu. Tuomio 7.7.2005, van Pommeren-Bourgondiën (C-227/03, EU:C:2005:431, 36–38 kohta).

sosiaaliturvalainsäädäntöä. Tässä tarkoituksessa tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdalla pyritään estämään useampien kansallisten lainsäädäntöjen samanaikainen soveltaminen ja tästä aiheutuvat vaikeudet ja toisaalta estämään se, että työntekijä jäisi ilman sosiaaliturvaa siitä syystä, ettei häneen voida soveltaa mitään lainsäädäntöä. [40]

66. Saavutettujen oikeuksien säilyttämisellä viitataan ennen kaikkea sosiaaliturvaetuutta koskevan oikeuden säilyttämiseen työntekijän muutettua asuinpaikkansa muuhun jäsenvaltioon kuin siihen, jonka lainsäädännön nojalla hänelle on kertynyt (tai hänelle on kertymässä) oikeuksia tällaiseen etuuteen. [41]

67. Useilla asetuksen N:o 1408/71 säännöksillä pyritään siten varmistamaan, että kertyneet tai kertyvät oikeudet säilyvät silloinkin, kun työntekijän muutettua asuinpaikkansa häneen sovellettava lainsäädäntö muuttuu. Erityisesti tämän asetuksen 10 artiklassa säädetään oikeudesta muun muassa rahallisten työkyvyttömyys- ja vanhuusetuuksien säilyttämiseen. Sairausetuuksien osalta kyseisen asetuksen 19 artiklassa ja 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa vahvistetaan nähdäkseni niin ikään tällainen oikeus. [42]

68. Työntekijä voi siis olla vakuutettu jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmässä ja saada samalla toisesta jäsenvaltiosta, jossa hän ei ole vakuutettu, tietyn etuuden aikaisemmin tässä viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa saavuttamiensa oikeuksien perusteella. Kun vakuutusjäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmässä vakuutetaan myös tämän etuuden kattama vakuutustapahtuma, unionin oikeudessa ja kansallisissa lainsäädännöissä säädetyt päällekkäisyyden estävät säännöt estävät useiden samanlaisten etuuksien saamisen samalta vakuutuskaudelta. [43]

69. Lainsäätäjä on sittemmin poistanut kaikki epäselvyydet tältä osin antamalla asetuksen N:o 883/2004, jonka 11 artiklan 3 kohdan e alakohdassa, jossa toistetaan asiallisesti asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan sisältö, säädetään nimenomaisesti, että siinä vahvistettua lainvalintasääntöä sovelletaan ”sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän asetuksen muita säännöksiä, joissa [kyseisille henkilöille] taataan etuuksia yhden tai useamman muun jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti”.

70. Näillä perusteilla katson, että jäsenvaltion lainsäädäntöä ”lakataan soveltamasta” työntekijään asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitetulla tavalla, kun tämä työntekijä ei enää ole vakuutettu tämän jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmässä, riippumatta siitä, säilyttääkö hän kertyneitä tai kertyviä oikeuksia. [44]

71. Se, että Tolley oli edelleen vakuutettu vanhuuden varalta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ei siten estä sitä, että tämän jäsenvaltion lainsäädäntöä on lakattu soveltamasta häneen asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

40 — Ks. mm. tuomio 7.7.2005, van Pommeren-Bourgondiën (C-227/03, EU:C:2005:431, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 — Erityisesti henkilö, joka työskentelee jäsenvaltiossa (tai peräkkäin useissa jäsenvaltioissa), saavuttaa siellä tyypillisesti eläkeoikeuksia, jotka hän säilyttää muutettuaan asuinpaikkansa toiseen jäsenvaltioon. Asetuksen N:o 1408/71 17 a artikla koskee tällaista tapausta siltä osin kuin sitä sovelletaan henkilöihin, joihin sovelletaan heidän asuinjäsenvaltionsa lainsäädäntöä mutta jotka saavat eläkettä toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan.

42 — Ks. vastaavasti julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus asiassa Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1997:613, 65 kohta) ja julkisasiamies Cruz Villalónin ratkaisuehdotus asiassa Stewart (C-503/09, EU:C:2011:159, 47 kohta).

43 — Ks. erityisesti asetuksen N:o 1408/71 12, 46 a, 46 b, 46 c ja 76 artikla sekä asetuksen N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21.3.1972 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 (EYVL 1972, L 74, s. 1) 7–10 a artikla.

44 — Kuten julkisasiamies Jacobs totesi ratkaisuehdotuksessaan Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1997:613, 54 kohta), ”se seikka, että [henkilön viimeisimmän työskentelyvaltion] lainsäädäntöä lakataan soveltamasta, ei välttämättä tai edes tavallisesti tarkoita, että tuo henkilö samanaikaisesti menettäisi oikeutensa saada edelleen [etuutta, jota hän sai kyseiseltä valtiolta]”.

3. Ajankohta, josta lähtien Yhdistyneen kuningaskunnan oikeutta on lakattu soveltamasta Tolleyyn

72. Asetuksen N:o 574/72 10 b artiklan mukaisesti päivämäärän ja edellytykset sille, että jäsenvaltion lainsäädäntöä lakataan soveltamasta, määrittää tämä jäsenvaltio. [45]

73. Asetuksen N:o 1408/71 liitteessä VI olevan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevan jakson 19 kohdassa todetaan, että tämän jäsenvaltion lainsäädäntö lakkaa olemasta sovellettavissa henkilöön tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitetulla tavalla siinä lueteltujen tapahtumien viimeisestä päivästä.

74. Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan tätä lainsäädäntöä on lakattu soveltamasta Tolleyyn tämän 19 kohdan a alakohdan nojalla seuraavasta päivästä, jona hän muutti asuinpaikkansa Espanjaan (vuonna 2002).

75. Tolleyn edustaja väittää sitä vastoin, että päivä, jona Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä on lakattu soveltamasta, vastaa kyseisen 19 kohdan c alakohdan i alakohdan nojalla DLA:n hoito-osan maksamiskauden, joka alkoi ennen muuttamispäivää, viimeistä päivää seuraavaa päivää (vuonna 2007). Hän väittää tältä osin, että asianomainen henkilö sai edelleen tätä avustusta vuodesta 2002 vuoteen 2007, vaikka Secretary of State katsoi myöhemmin, ettei hänellä ollut siihen enää oikeutta tältä kaudelta Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön nojalla.

76. Katson komission tavoin, että koska päivämäärä ja edellytykset sille, että jäsenvaltion lainsäädäntöä lakataan soveltamasta henkilöön, määräytyvät tämän jäsenvaltion kansallisen oikeuden mukaisesti, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on ratkaistava, sovelletaanko Tolleyn tilanteeseen asetuksen N:o 1408/71 liitteessä VI olevan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevan jakson 19 kohdan a alakohtaa vai 19 kohdan c alakohdan i alakohtaa.

E *DLA:n hoito-osaa koskevan oikeuden säilyttäminen asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan 1 kohdan ja/tai 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella (kolmas kysymys)*

1. Alustavat huomautukset

77. Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, oliko Tolleylla siitä huolimatta, että häneen oli lakattu soveltamasta Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitetulla tavalla hänen muutettuaan asuinpaikkaansa, oikeus saada edelleen DLA:n hoito-osaa tämän asetuksen 19 artiklan 1 kohdan ja/tai 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella. [46]

78. Yhdistyneen kuningaskunnan ja Norjan hallitukset sekä komissio väittävät, että asianomaisen henkilön tilanne ei kuulu näiden säännösten soveltamisalaan, ja ne vetoavat ennen kaikkea seuraaviin perusteluihin:

— ensinnäkin Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus ja komissio väittävät, että Tolley ei ole näissä säännöksissä tarkoitettu työntekijä, sillä näissä säännöksissä tarkoitetaan ainoastaan henkilöitä, jotka työskentelevät kyseessä olevaa etuutta koskevan oikeuden säilyttämistä haettaessa, ja

45 — Ks. vastaavasti tuomio 3.5.2001, komissio v. Belgia (C-347/98, EU:C:2001:236, 31 kohta).

46 — Unionin tuomioistuin otti jo tuomiossa da Silva Martins (tuomio 30.6.2011, C-388/09, EU:C:2011:439) kantaa siihen, voidaanko hoidon tarpeen kattamiseksi tarkoitettuja etuuksia viedä maasta, ja totesi, että asianomainen henkilö oli alkanut saada etuuksia ensimmäisen jäsenvaltion laitokselta muutettuaan asuinpaikkansa toiseen jäsenvaltioon. Unionin tuomioistuin ei kuitenkaan tarkastellut tätä kysymystä asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan 1 kohdan tai 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan kannalta vaan tämän asetuksen 27 ja 28 artiklan kannalta. Nämä viimeksi mainitut säännökset, joita sovelletaan ”eläkeläisiin”, eivät kuitenkaan koske Tolleyn tilannetta. Hän ei ollut eläkkeen saaja Yhdistyneen kuningaskunnan oikeuden eikä myöskään Espanjan oikeuden nojalla.

— toiseksi Yhdistyneen kuningaskunnan ja Norjan hallitukset katsovat, että Yhdistynyt kuningaskunta ei ole kyseisissä säännöksissä tarkoitettu ”toimivaltainen valtio”.[47] Tällä käsitteellä viitataan jäsenvaltioon, jonka lainsäädäntöä sovelletaan asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen lainvalintasääntöjen nojalla kautena, jolta kyseessä olevan etuuden säilyttämistä haetaan – eli näiden hallitusten mukaan Espanjaan –, eikä jäsenvaltioon, jonka lainsäädäntöä sovellettiin tämän etuuden myöntämistä haettaessa.

79. Mikäli nämä perustelut olisi hylättävä, on ratkaistava, onko tämän asetuksen 19 artiklan 1 kohta ja/tai 22 artiklan 1 kohdan b alakohta esteenä sille, että jäsenvaltio asettaa sairausetuutta koskevan oikeuden säilyttämiselle asumisedellytyksen. Myöntävässä tapauksessa on arvioitava, mitä seurauksia on etuudensaajan asuinpaikan muuttamista koskevan ennakkoluvan puuttumisella.

80. Ennen näiden kysymysten tarkastelua on mielestäni paikallaan korostaa, että näissä säännöksissä käsitellään erotuksetta sairausetuuksia suppeassa merkityksessä ja hoidon tarpeen kattamiseksi tarkoitettuja etuuksia, joita ensin mainituista poiketen maksetaan yleensä pitkäaikaisesti.[48] Näiden säännösten tulkinnassa otetaan siten kokonaisvaltaisesti huomioon nämä kahdenlaiset etuudet.

81. Lainsäätäjän on tarvittaessa lisättävä asetukseen N:o 1408/71 säännöksiä, jotka koskevat nimenomaisesti hoidon tarpeen kattamiseksi tarkoitettuja etuuksia, mikäli se haluaa niihin sovellettavan erityistä järjestelmää muun muassa niihin liittyvien taloudellisten näkökohtien vuoksi.

2. Asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan ja 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisalat

82. Kuten tuomiossa von Chamier-Glisczinski[49] todettiin, asetuksen N:o 1408/71 19 artikla ja 22 artiklan 1 kohdan b alakohta koskevat erilaisia tilanteita ja niiden tavoitteet ovat siksi erilaiset.

83. Tämän asetuksen 22 artiklan (jonka otsikkoon sisältyy maininta ”paluu tai asuinpaikan muuttaminen toiseen jäsenvaltioon sairauden tai äitiy[den] aikana”) 1 kohdan b alakohta koskee sellaisen henkilön tilannetta, joka muuttaa asuinpaikkansa jäsenvaltiosta, jossa hän on alkanut saada sairaus- tai äitiysetuutta, toiseen jäsenvaltioon. Tässä säännöksessä tämän etuuden säilyttämisen edellytykseksi asetetaan luvan saaminen ensin mainitun jäsenvaltion toimivaltaiselta laitokselta.

84. Sen sijaan kyseisen asetuksen 19 artiklan perusteella (jonka otsikkona on ”Asuminen muussa jäsenvaltiossa kuin toimivaltaisessa valtiossa – Yleisiä sääntöjä”) – jossa ei säädetä tällaista edellytystä – mielestäni ainoastaan työntekijä, joka jo tällaista etuutta hakiessaan asuu muussa jäsenvaltiossa kuin työskentelyjäsenvaltiossaan, voi saada etuuden asuinjäsenvaltiossaan.[50]

85. Tämä tulkinta perustuu erityisesti saman asetuksen systemaattiseen tulkintaan. Jos sen 19 artiklaa sovellettaisiin silloin, kun työntekijä alkoi saada kyseistä etuutta ennen asuinpaikkansa muuttamista – toisin sanoen tilanteessa, johon sovelletaan myös asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaa – tämän viimeksi mainitun säännöksen mukainen lupaedellytys menettäisi tehokkaan vaikutuksensa.

86. Koska Tolley alkoi saada DLA:n hoito-osaa asuessaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa, hänen tilannettaan on tarkasteltava pelkästään tämän asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan kannalta.

47 — Istunnossa myös komissio näyttää puoltaneen tätä kantaa (ks. tämän ratkaisuehdotuksen alaviite 54).

48 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 53 kohta.

49 — Tuomio 16.7.2009 (C-208/07, EU:C:2009:455, 46 kohta).

50 — Yhteisöjen tuomioistuin katsoi 16.7.2009 antamassaan tuomiossa von Chamier-Glisczinski (C-208/07, EU:C:2009:455, 44–46 kohta) ottamatta kantaa asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan 1 kohdan ja 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisalojen väliseen rajanvetoon, että se, että kantaja oli muuttanut asuinpaikkansa Saksasta Itävaltaan, kun hän sai jo Saksasta sairausetuuksia, jotka hän halusi viedä maasta, puolsi jälkimmäisen näistä säännöksistä soveltamista.

3. Asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun työntekijän käsite

87. Kolmannen kysymyksensä ensimmäisessä osassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko Tolleyn tilanteessa oleva henkilö asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu työntekijä, jolloin hän kuuluu tämän säännöksen henkilölliseen soveltamisalaan.

88. Tolleyn edustajan mukaan työntekijän käsitteellä on tämän asetuksen kaikissa säännöksissä yhtenäinen sisältö. Koska Tolley näin ollen vastaa kyseisen asetuksen 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettua työntekijän määritelmää, häntä on pidettävä sellaisena myös saman asetuksen 22 artiklan 1 kohtaa sovellettaessa.

89. Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus ja komissio väittävät sen sijaan, että asetuksen N:o 1408/71 19–22 artiklassa tarkoitetulla työntekijän käsitteellä on oma merkityksensä. Tällä käsitteellä tarkoitetaan ainoastaan työntekijöitä, jotka käyvät työssä ajankohtana, jona he hakevat kyseisiä etuuksia jonkin näistä säännöksistä perusteella.

90. Tämä viimeksi mainittu perustelu on nähdäkseni ristiriidassa tuomion Pierik[51] kanssa, josta ilmenee, että kyseisen asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa olevalla viittauksella työntekijään ei pyritä rajoittamaan tämän säännöksen soveltamisalaa työssä käyviin työntekijöihin vastakohtana työssä käymättömille työntekijöille.

91. Koska lisäksi työntekijän käsite on määritelty saman asetuksen 1 artiklan a alakohdassa, lainsäätäjä on mielestäni tarkoittanut tämän määritelmän mukaisia henkilöitä käyttäessään kyseistä ilmaisua asetuksen muissa säännöksissä. Kuten Tolleyn edustaja huomautti, kääntäen lainsäätäjä olisi käyttänyt toisenlaista terminologiaa, jos se olisi halunnut viitata nimenomaan työssä käyviin työntekijöihin.[52]

92. Näin ollen katson, että jos Tolley on tämän asetuksen 1 artiklan a alakohdassa tarkoitetun työntekijän asemassa, näin on myös kyseisen asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaa sovellettaessa.

93. Tätä johtopäätöstä ei voida kyseenalaistaa Yhdistyneen kuningaskunnan ja Norjan hallitusten sekä komission esittämällä väitteellä, jonka mukaan erottelu työntekijöihin (joiden tilanteeseen sovelletaan asetuksen N:o 1408/71 III osaston 1 luvun 2 jaksoon kuuluvia 19–22 artiklaa) ja työttömiin (joihin viitataan tämän luvun 3 jakson 25 artiklassa) menettäisi täysin merkityksensä, jos työnteon pysyvästi lopettaneita henkilöitä pidettäisiin työntekijöinä.

94. Huomattakoon tältä osin, että jos Tolleya ei pidettäisi kyseisen asetuksen 19–22 artiklassa tarkoitettuna työntekijänä, hän ei kuuluisi yhdenkään saman asetuksen III osaston 1 luvun asian kannalta merkityksellisen säännöksen soveltamisalaan. Häntä ei voitaisi nimittäin pitää asetuksen N:o 1408/71 III osaston 1 luvun 4 ja 5 jakson säännöksissä tarkoitettuna eläkkeen hakijana tai saajana. Mielestäni tämän asetuksen 19–22 artiklaa on sovellettava tilanteissa, joita ei säännellä tämän luvun 3–5 jaksoihin sisältyvillä erityissäännöksillä. Näin on siitä huolimatta, että tällainen soveltaminen voisi johtaa siihen, että Tolleyn tilanteessa olevan henkilön sallittaisiin viedä sairausetuus maasta, vaikka mahdollisesti muihin ryhmiin kuuluvat työssä käymättömät henkilöt eivät saisi siihen oikeutta.

51 — Tuomio 31.5.1979 (182/78, EU:C:1979:142, 7 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin ei tehnyt tältä osin eroa sen mukaan, onko työntekijä lopettanut työnteon pysyvästi vai väliaikaisesti.

52 — Asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa viitataan siten ”työskentelevään henkilöön” ja ”itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivaan henkilöön”.

4. Asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu toimivaltaisen valtion käsite

a) Kysymyksenasettelu

95. Kolmannen kysymyksen toisen osan tarkastelu edellyttää, että ensin selvennetään asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua toimivaltaisen valtion käsitettä ja täsmennetään tässä tarkoituksessa tämän säännöksen ja tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan keskinäistä suhdetta.

96. Esillä olevassa asiassa on ratkaistava, viitataanko pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa kyseisen asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla toimivaltaisella valtiolla valtioon, jonka lainsäädäntöä sovelletaan työntekijän asuinpaikan muuton jälkeen, vai valtioon, jonka lainsäädännön mukaan oikeus sairausetuuksiin on saatu.

97. Yhdistyneen kuningaskunnan ja Norjan hallitukset puoltavat ensimmäistä näistä vaihtoehdoista. Jos Espanjaa olisi pidettävä toimivaltaisena valtiona,[53] asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, joka koskee muussa jäsenvaltiossa kuin toimivaltaisessa valtiossa asuvien työntekijöiden tilannetta, ei sovellettaisi.[54]

98. Tällainen lähestymistapa johtaisi viime kädessä siihen, että tämän asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella työnteon lopettanut henkilö ei voisi saada viimeisimmässä työskentelyjäsenvaltiossaan saavuttamiaan sairausetuuksia muutettuaan asuinpaikkansa toiseen jäsenvaltioon. Kyseisen asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan vaikutuksesta sen 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaa sovellettaisiin vain työntekijöihin, jotka käyvät työssä asuinpaikkansa muuttaessaan.

99. Tolleyn edustaja taas puoltaa jälkimmäistä näistä vaihtoehdoista. Tämän asetuksen 13 artiklan 1 kohdan f alakohta ei siten estä työnteon lopettanutta työntekijää saamasta edelleen sairausetuuksia, joita hän on alkanut saada jäsenvaltiossa, sen jälkeen kun hän on muuttanut asuinpaikkansa toiseen jäsenvaltioon.

100. Jäljempänä esitettävistä syistä kannatan tätä viimeksi mainittua lähestymistapaa.

b) Sanamuodon mukainen tulkinta

101. Asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan o alakohdan i alakohdan ja q alakohdan säännösten mukaan ”toimivaltaisella valtiolla” tarkoitetaan erityisesti jäsenvaltiota, jonka alueella laitos, jossa työntekijä on vakuutettu ”hakiessaan etuutta”, sijaitsee.[55]

102. Tämän määritelmän mukaisesti tämän asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla toimivaltaisella valtiolla viitataan mielestäni valtioon, joka oli II osaston säännösten perusteella toimivaltainen *aikana, jolloin saavutettiin oikeus* etuuksiin, joiden maasta viemistä haetaan. Kyseessä on tässä tapauksessa Yhdistynyt kuningaskunta, koska Tolley haki siellä pääasiassa kyseessä olevaa etuutta useita vuosia ennen asuinpaikkansa muuttamista Espanjaan.

53 — Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan näin on sitä seuraavasta päivästä, jona Tolley asettui asumaan siellä (ks. tämän ratkaisuehdotuksen 74 kohta).

54 — Istunnossa komissio näyttää puoltaneen samaa lähestymistapaa väittäessään, että asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohta koskee vain taloudellista toimintaa harjoittavia henkilöitä, sillä taloudellista toimintaa harjoittamattomiin henkilöihin sovelletaan heidän asuinjäsenvaltionsa lainsäädäntöä.

55 — Sillä tarkoitetaan myös jäsenvaltiota, jonka alueella sijaitsee ”laitos, josta sillä, jonka etua asia koskee, on oikeus tai olisi oikeus etuuksiin, jos hän – – [asuisi] sen jäsenvaltion alueella, jossa laitos sijaitsee”.

103. Huomautan heti alkuun tämän tulkinnan tueksi, että vastaava ajallinen näkökohta liittyy toimivaltaisen valtion käsitteeseen myös toisessa tämän asetuksen säännöksessä, eli 71 artiklan 1 kohdan a alakohdassa.[56] Kuten tuomiosta Adanez-Vega[57] ilmenee, tällä käsitteellä tarkoitetaan valtiota, joka oli toimivaltainen asianomaisen henkilön *viimeisen työskentelyn aikana*.

104. Mielestäni asetuksen N:o 1408/71 liitteessä VI olevan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevan jakson 20 kohdassa todetaan niin ikään tässä tarkoituksessa, että ”se seikka, että henkilö on tullut toisen jäsenvaltion lainsäädännön alaiseksi [tämän] asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaan – –, ei estä” muun muassa sitä, ”että Yhdistynyt kuningaskunta soveltaa toimivaltaisena valtiona häneen säännöksiä, jotka koskevat palkattuja työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia asetuksen III osaston [sairaus- ja äitiysetuuksia koskevan] 1 luvun – – mukaan, jos hän jää palkatuksi työntekijäksi tai itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi ja oli viimeksi sellaisena vakuutettu Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan”.

105. Tämä kohta osoittaa, että Yhdistynyt kuningaskunta hyväksyy mahdollisuuden jäädä toimivaltaisen valtion alueelle asetuksen N:o 1408/71 III osaston 1 luvun säännöksissä tarkoitetulla tavalla silloinkin, kun työntekijään on lakattu soveltamasta tämän jäsenvaltion lainsäädäntöä tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitetulla tavalla. Mielestäni kyseisessä kohdassa todetaan siten, että tämä säännös ei estä soveltamasta kyseisen asetuksen III osaston säännöksiä, jotka koskevat kertyneiden oikeuksien säilyttämistä, kuten 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaa.

106. Jäsenvaltiolta saatuja rahallisia sairausetuuksia koskevan oikeuden säilyttäminen silloinkin, kun etuudensaajan asuinpaikan muuttaminen toiseen jäsenvaltioon johtaa sovellettavan lainsäädännön muuttumiseen, vastaa tilannetta, joka vallitsee vastedes asetusta N:o 883/2004 sovellettaessa. Tämä asetus ei sisällä asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaa vastaavaa erityistä säännöstä, joka koskisi sairausetuuksia koskevan oikeuden säilyttämistä. Sitä vastoin sen 7 artiklassa on asuinpaikkaa koskevien sääntöjen jättämistä huomiotta koskeva säännös, joka kattaa kaikki rahalliset sosiaaliturvaetuudet (eikä enää pelkästään asetuksen N:o 1408/71 10 artiklassa lueteltuja etuuksia).

107. Toisin kuin Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittää, tuomio Kuusijärvi[58] ei ole esteenä tälle tulkinnalle. Luokiteltuaan tämän tuomion taustalla olleessa asiassa kyseessä olleen etuuden perhe-etuudeksi (eikä sairausetuudeksi) yhteisöjen tuomioistuin otti kantaa asetuksen N:o 1408/71 73 ja 74 artiklan eikä 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan tulkintaan.[59] Nämä säännökset eivät koske sellaista etuutta koskevan oikeuden säilyttämistä, jota työntekijä on alkanut saada ennen asuinpaikkansa muuttamista.[60]

c) Teleologinen tulkinta

108. Edellä kuvattua sanamuodon mukaista tulkintaa tukee asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan teleologinen tulkinta.

56 — Asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään, että työtön rajatyöntekijä, joka aiemmin oli työssä ja joka viimeisen työskentelynsä aikana asui ”muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen valtion” alueella, saa työttömyysetuudet toimivaltaiselta laitokselta (jos hän on osittain tai ajoittain työttömänä) tai asuinvaltionsa laitokselta (jos hän on kokonaan työtön).

57 — Tuomio 11.11.2004 (C-372/02, EU:C:2004:705, 29 kohta).

58 — Tuomio 11.6.1998 (C-275/96, EU:C:1998:279).

59 — Tuomio 11.6.1998, Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1998:279, 71 kohta).

60 — Lisäksi asetuksen N:o 1408/71 73 artiklassa viitataan jäsenvaltioon, jonka lainsäädäntöä työntekijään sovelletaan, eikä ”toimivaltaiseen valtioon”.

109. Ennen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan lisäämistä kyseiseen asetukseen asetuksella (ETY) N:o 2195/91 [61] yhteisöjen tuomioistuin oli katsonut tuomiossa Ten Holder, [62] että ilman nimenomaista säännöstä, joka koskisi työnteon jäsenvaltiossa lopettaviin työntekijöihin, jotka eivät lähde työskentelemään toiseen jäsenvaltioon, sovellettavaa lainsäädäntöä, näihin työntekijöihin sovellettiin edelleen heidän viimeisimmän työskentelyjäsenvaltionsa lainsäädäntöä saman asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti.

110. Yhteisöjen tuomioistuin rajasi sittemmin tämän johtopäätöksen koskemaan tilanteita, joissa työntekijä on vain väliaikaisesti lopettanut työnteon. [63] Näin ollen pysyvästi työnteon lopettaneen henkilön tilanteeseen ei enää sovellettu yhtäkään asetuksen N:o 1408/71 II osastossa vahvistettua lainvalintasääntöä. [64]

111. Lisäämällä asetukseen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan lainsäätäjä pyrki täyttämään tämän oikeuskäytännön seurauksena todetun aukon. [65] Se päätti tässä tarkoituksessa, että pysyvästi tai väliaikaisesti [66] työnteon lopettaneeseen työntekijään sovelletaan hänen asuinjäsenvaltionsa oikeutta.

112. Jos tätä jäsenvaltiota pidettäisiin tämän asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena valtiona, tällainen työntekijä ei kuuluisi enää tämän säännöksen soveltamisalaan. Hän ei nimittäin määritelmän mukaan asuisi ”muussa jäsenvaltiossa kuin toimivaltaisessa valtiossa”. [67]

113. Ensinnäkin epäilen, että lainsäätäjä olisi tavoitellut tällaista seurausta, sillä se olisi ristiriidassa asetuksessa N:o 1408/71 vahvistetun kertyneiden oikeuksien säilyttämistä koskevan periaatteen [68] kanssa. Mikään tämän asetuksen sanamuodossa tai valmisteluasiakirjoissa ei liioin viittaa siihen, että lainsäätäjä olisi lisäämällä kyseiseen asetukseen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan tarkoittanut estää saman asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisen työssä käymättömien työntekijöiden tilanteeseen.

114. Toiseksi tilanteessa, jossa rahallisen sairausetuuden saaja menettäisi tämän etuuden muuttaessaan asuinpaikkansa toiseen jäsenvaltioon, häntä tosiasiallisesti estettäisiin muuttamasta tällä tavoin asuinpaikkaansa, paitsi jos hän keskeyttää saamansa hoidon. Tällainen seuraus vaarantaisi nähdäkseni työntekijöiden liikkuvuuden edistämistä koskevan tavoitteen, jota samalla asetuksella sekä SEUT 48 artiklalla pyritään toteuttamaan. [69]

115. Kolmanneksi kannattamani tulkinta on mielestäni johdonmukainen suhteessa asetuksen N:o 1408/71 muihin säännöksiin, jotka ilmentävät lainsäätäjän tahtoa välttää se, että tiettyjen sairausetuuksien kustannukset rasittaisivat sellaisen henkilön asuinjäsenvaltiota, jossa tämä ei ole koskaan työskennellyt. Tämän asetuksen 28 artiklan 1 kohdassa säädetään erityisesti, että kun

61 — Asetuksen N:o 1408/71 sekä asetuksen N:o 574/72 muuttamisesta 25.6.1991 annettu neuvoston asetus (EYVL 1991, L 206, s. 2).

62 — Tuomio 12.6.1986 (302/84, EU:C:1986:242, 15 kohta).

63 — Ks. tuomio 21.2.1991, Noij (C-140/88, EU:C:1991:64, 9 ja 10 kohta); tuomio 21.2.1991, Daalmeijer (C-245/88, EU:C:1991:66, 12 ja 13 kohta) ja tuomio 10.3.1992, Twomey (C-215/90, EU:C:1992:117, 10 kohta).

64 — Näissä olosuhteissa asetuksen N:o 1408/71 II ja III osaston säännökset eivät olleet esteenä sille, että tällaisessa tilanteessa olevaan henkilöön sovellettiin hänen asuinjäsenvaltionsa oikeutta (ks. tuomio 21.2.1991, Noij, C-140/88, EU:C:1991:64, 15 kohta).

65 — Ks. asetuksen N:o 2195/91 johdanto-osan kolmas perustelukappale.

66 — Ks. tuomio 11.6.1998, Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1998:279, 40 kohta).

67 — Vastaavasti työntekijä, jolle sattuu työtapaturma tai joka saa ammattitaudin jäsenvaltiossa, menettäisi työnteon lopetettuaan ja muutettuaan asuinpaikkansa toiseen jäsenvaltioon työtapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat etuudet ensin mainitulta jäsenvaltiota asetuksen N:o 1408/71 55 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla. Tämä säännös koskee tämän asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan tavoin työntekijää, ”joka sen jälkeen, kun on saanut oikeuden etuuksiin toimivaltaisen laitoksen kustannuksella, saa tältä laitokselta luvan palata sen jäsenvaltion alueelle, jossa hän asuu, tai muuttaa asuinpaikkansa toisen jäsenvaltion alueelle”.

68 — Ks. asetuksen N:o 1408/71 johdanto-osan kuudes perustelukappale.

69 — Ks. asetuksen N:o 1408/71 johdanto-osan ensimmäinen ja toinen perustelukappale.

eläkeläisellä, jolla on oikeus eläkkeeseen yhden jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, ei ole oikeutta sairausetuuksiin sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jonka alueella hän asuu, hän saa siitä huolimatta sellaiset etuudet ensin mainitun jäsenvaltion laitokselta sikäli kuin hänellä olisi oikeus niihin, jos hän asuisi sen alueella.

d) Johtopäätös

116. Kaikilla näillä perusteilla katson, että asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla toimivaltaisella valtiolla viitataan jäsenvaltioon, jonka lainsäädännön perusteella oikeus, jonka säilyttämistä tämän säännöksen nojalla haetaan, on saavutettu. Vaikka Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä olisi lakattu soveltamasta Tolleyyn tämän muutettua asuinpaikkansa, jolloin häneen olisi alettu soveltaa Espanjan lainsäädäntöä tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan nojalla, Yhdistynyt kuningaskunta oli edelleen kyseisen asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu toimivaltainen valtio DLA:n hoito-osaa koskevan oikeuden säilyttämisen osalta.

5. Asumisedellytysten lainvastaisuus

117. Kolmannen kysymykseen toiseen osaan vastaamiseksi on toiseksi ratkaistava, onko asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohta esteenä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä säädetyn kaltaiselle asumisedellytykselle.

118. Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus esittää, että vaikka oletettaisiinkin, että tätä jäsenvaltiota pidettäisiin tässä säännöksessä tarkoitettuna toimivaltaisena valtiona, sitä sovelletaan sen sanamuodosta ilmenevällä tavalla ainoastaan sillä edellytyksellä, että työntekijä täyttää tämän valtion asettamat edellytykset oikeuden saamiseksi etuuksiin. Yhdistyneessä kuningaskunnassa tämän oikeuden saamiselle on asetettu asumisedellytys, jonka laillisuus pääasian oikeudenkäynnissä on riitautettu.

119. Tällainen perustelu ei voi menestyä. Kuten julkisasiamies Jacobs huomautti ratkaisuehdotuksessaan Kuusijärvi, ”jos [asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa annettu oikeus] voitaisiin poistaa soveltamalla asuinpaikkavaatimusta, tämä säännös olisi vailla merkitystä”. [70]

120. Näin ollen unionin oikeus ei mielestäni estä tässä säännöksessä tarkoitettua toimivaltaista valtiota arvioimasta uudelleen, sikäli kuin sen kansallisessa lainsäädännössä näin säädetään, oikeutta etuuteen tai sen määrää asuinvaltion elintason tai asianomaisen henkilön muuttuvien tarpeiden kaltaisten tekijöiden perusteella. Se ei sitä vastoin voi evätä henkilöltä tätä oikeutta pelkästään sillä perusteella, että hän asuu toisessa jäsenvaltiossa.

6. Luvan puuttumisen seuraukset

121. Asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan rahallisen sairausetuuden saajalla on oikeus tämän etuuden säilyttämiseen asuinpaikkansa muutettuaan ainoastaan sillä edellytyksellä, että hän on saanut tätä koskevan luvan toimivaltaiselta laitokselta. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Tolley ei ole hakenut eikä sitä suuremmalla syyllä saanut tällaista lupaa Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaiselta laitokselta. Ennakkoratkaisua pyytänyt

70 — Ratkaisuehdotus Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1997:613, 65 kohta). Toisin kuin Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittää, yhteisöjen tuomioistuin ei hylännyt tällaista lähestymistapaa (ks. tämän ratkaisuehdotuksen 107 kohta). Ks. analogisesti myös tuomio 30.6.1966, Vaassen-Göbbels (61/65, EU:C:1966:39, s. 399) ja julkisasiamies Darmonin ratkaisuehdotus Newton (C-356/89, EU:C:1991:98, 23 kohta).

tuomioistuin katsoo kuitenkin, että jos hän olisi hakenut lupaa, se olisi täytynyt myöntää hänelle.[71] Tämän asetuksen 22 artiklan 2 kohdassa rajoitetaan mahdollisuus evätä lupa tilanteisiin – joihin Tolleyn tilanne ei kuulu – joissa ”osoitetaan, että sen, jonka etua asia koskee, liikkuminen olisi hänen terveydentilansa tai sairaanhoidon saamisen kannalta vahingollista”.

122. Näin ollen – edelleen kolmannen kysymyksen toista osaa tarkasteltaessa – on kolmanneksi arvioitava, estääkö luvan puuttuminen kyseisen asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisen siinäkin tapauksessa, että lupaa ei olisi voitu evätä, jos sitä olisi haettu.

123. Asetuksessa N:o 1408/71 ei säädetä sovellettavasta seuraamuksesta tilanteessa, jossa siitä huolimatta, että toimivaltainen valtio ei voisi evätä luvan myöntämistä minkään olosuhteen perusteella, henkilöllä ei hallinnollisesti ole lupaa.

124. Mielestäni on paikallaan tarkastella lähemmin kyseisen asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa asetetun lupaedellytyksen tavoitteita. Saman asetuksen 22 artiklan 2 kohta viittaa mielestäni siihen, että tällä edellytyksellä pyritään estämään kohtuuttomat kustannukset valtiolle, joka on vastuussa etuuden maksamisesta, kun sen saaja lähtee toiseen jäsenvaltioon, jossa hänen terveydentilansa saattaa heiketä tai jossa hoidon toteutuminen voisi vaarantua, mikä johtaisi siten lisääntyneisiin kustannuksiin ensin mainitulle jäsenvaltiolle.[72]

125. Tulkinta, jonka mukaan työntekijällä olisi jopa ilman siihen saatua lupaa oikeus säilyttää etuus, jos hänen liikkumisensa olisi hänen terveydentilansa tai sairaanhoidon saamisen kannalta vahingollista, voisi estää tällaisen tavoitteen toteutumisen. Tällainen tulkinta voisi tehdä työntekijän kannalta houkuttelevaksi muuttaa asuinpaikka ilman luvan hakemista tai saamista. Tällöin voisi myöhemmin osoittautua, että tämä muutto saattoi olla hänen terveydentilansa tai sairaanhoidon saamisen kannalta vahingollista.

126. Näissä olosuhteissa asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 2 kohdassa ei voida velvoittaa jäsenvaltioita soveltamaan työntekijään tämän asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, kun ennen työntekijän asuinpaikan muuttamista ei ole saatu sitä koskevaa lupaa.[73]

127. Asetuksessa N:o 1408/71 kuitenkin yhteensovitetaan sosiaaliturvajärjestelmät niitä yhdenmukaistamatta.[74] Tältä kannalta katsottuna, koska tässä asetuksessa ei säädetä sen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisen luvan puuttumisen seurauksista, jäsenvaltiot voivat tunnustaa työntekijälle kansallisten lainsäädäntöjen nojalla tässä säännöksessä tarkoitetun oikeuden viedä etuudet maasta myös tällaisessa tilanteessa.[75] Näin on erityisesti sen vuoksi, että tällaisella tunnustamisella, antamalla siirtotyöläisille laajempaa turvaa kuin se, joka seuraa kyseisestä asetuksesta, edistetään sen taustalla olevaa tavoitetta helpottaa työntekijöiden vapaata liikkuvuutta.[76]

71 — Todettakoon, että tällä perusteella Upper Tribunal katsoi, että Tolleylla oli oikeus viedä maasta DLA:n hoito-osa hänen muutettuaan asuinpaikkansa, vaikka hänellä ei ollut siihen lupaa (Secretary of State for Work and Pensions v LT (DLA) [2012] UKUT 282 (AAC), 88 ja 89 kohta).

72 — Tällä perustelulla on erityistä merkitystä, kun kyseisen etuuden maksamisesta vastaava valtio (joka on asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu toimivaltainen valtio) on myös toimivaltainen valtio tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen lainvalintasääntöjen nojalla, jolloin sen täytyy yleisesti ottaen vastata sairausvakuutuskuluista, jotka liittyvät henkilön terveydentilan heikkenemiseen. Tämä koskee kuitenkin myös tilannetta, jossa tämän etuuden maksamisesta vastaava valtio ei ole enää toimivaltainen valtio näiden lainvalintasääntöjen nojalla. Tällaisessa tilanteessa kyseisen etuuden maksamisesta vastaava valtio on mahdollisesti edelleen velvollinen maksamaan etuutta pidempään kyseisen asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella.

73 — Ks. analogisesti asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetystä ennakkolupaa koskevasta edellytyksestä tuomio 23.10.2003, Inizan (C-56/01, EU:C:2003:578, 24 kohta).

74 — Ks. mm. tuomio 14.10.2010, van Delft ym. (C-345/09, EU:C:2010:610, 99 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

75 — Ks. analogisesti tuomio 20.5.2008, Bosmann (C-352/06, EU:C:2008:290, 27–31 kohta).

76 — Ks. vastaavasti tuomio 12.6.2012, Hudzinski ja Wawrzyniak (C-611/10 ja C-612/10, EU:C:2012:339, 57 kohta).

V **Ratkaisuehdotus**

128. Kaiken edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Supreme Court of the United Kingdomin esittämiin kysymyksiin seuraavasti:

1) *Disability Living Allowancen* (vammaisen elämisavustus) hoito-osan kaltainen avustus on sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 ja muutettuna 5.6.2001 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1386/2001, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu sairausetuus.

2) Asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 118/97 ja muutettuna asetuksella N:o 1386/2001, 13 artiklan 2 kohdan f alakohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltion lainsäädäntöä lakataan soveltamasta henkilöön, kun hän ei enää ole vakuutettu tämän jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmässä sen kansallisen oikeuden nojalla. Näin on myös silloin, jos tämä henkilö on edelleen vakuutettu vanhuuden varalta kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla siten, että hänellä olisi osaltaan oikeus vanhuuseläkkeeseen edellyttäen, että hän täyttää maksuedellytykset lakisääteisen eläkeiän saavuttaessaan.

Kansallisen tuomioistuimen on käsiteltäväkseen saatetun asian olosuhteissa määritettävä, minä ajankohtana Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä lakataan soveltamasta tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitetulla tavalla, kyseisen asetuksen liitteessä VI olevan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevan jakson 19 kohdassa vahvistettujen kriteerien mukaisesti.

3) Henkilöllä, johon jäsenvaltion lainsäädäntöä lakataan soveltamasta ilman, että toisen jäsenvaltion lainsäädäntö tulee sovellettavaksi häneen asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 118/97 ja muutettuna asetuksella N:o 1386/2001, 13 artiklan 2 kohdan a–e alakohdan nojalla, ja joka kuuluu siten asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön piiriin tämän säännöksen f alakohdan nojalla, on kuitenkin oikeus kyseisen asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla tässä säännöksessä asetetuin edellytyksin säilyttää oikeus sairausetuuksiin, joita hän on alkanut saada ensin mainitun jäsenvaltion laitokselta ennen asuinpaikkansa muuttamista jälkimmäiseen jäsenvaltioon.

4) Asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 118/97 ja muutettuna asetuksella N:o 1386/2001, 1 artiklan a alakohdassa määritelty palkatun työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan käsite, joka sisältyy muun muassa tämän asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaan, käsittää palkatun työskentelyn tai itsenäisen ammatinharjoittamisen lopettaneen henkilön edellyttäen, että tällä henkilöllä on vaikka vain yhden vakuutustapahtuman varalta joko pakollinen tai vapaaehtoinen vakuutus jossakin kyseisen asetuksen 1 artiklan a kohdassa mainitussa yleisessä taikka erityisessä sosiaaliturvajärjestelmässä työsuhteen olemassaolosta riippumatta.

5) Asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 118/97 ja muutettuna asetuksella N:o 1386/2001, 22 artiklan 1 kohdan b alakohta on esteenä sille, että jäsenvaltio asettaa rahallista sairausetuutta koskevan oikeuden säilyttämiselle pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen asumisedellytyksen.

6) Asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 118/97 ja muutettuna asetuksella N:o 1386/2001, 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaa ja 2 kohtaa on tulkittava siten, että palkatun työskentelyn tai itsenäisen ammatinharjoittamisen lopettanut henkilö, joka on alkanut saada rahallisia sairausetuuksia jäsenvaltiossa ennen asuinpaikkansa muuttamista toiseen jäsenvaltioon, säilyttää oikeuden saada näitä etuuksia ensin mainitun jäsenvaltion laitokselta tämän muuton jälkeen edellyttäen, että hän on saanut sitä koskevan luvan.